

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Філологічний факультет
Кафедра української мови імені проф. Івана Ковалика

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана філологічного
факультету

Роман КРОХМАЛЬНИЙ

“31 ” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практична лексикографія і лексикологія

освітній рівень
галузь знань

другий (магістерський)

035 Філологія

(шифр і назва галузі знань)

035.01 Українська мова та література

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

«Українська мова і література»

Факультет

філологічний

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Практична лексикографія і лексикологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація **035.01 Українська мова та література**)

(назва навчальної дисципліни)

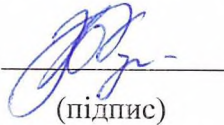
Розробник: Сус І. Р., доцент, кандидат філологічних наук

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри української мови імені проф. Івана Ковалика

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

(Купчинська З.О.)

(прізвище та ініціали)

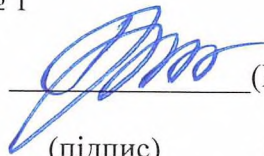
«31» серпня 2023 р.

Робочу програму ухвалила Вчена рада філологічного факультету

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

«31» серпня 2023 року

Голова

(підпис)

(Крохмальний Р.О.)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 03 Гуманітарні науки (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки 035 Філологія. (шифр і назва)		
Модулів – 5	спрямування): українська мова та література	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		1 -й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин - 150		1-й	1-й
денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4, 25	рівень: магістр	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		32	12 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		102 год.	130 год.
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: іспит			

2. Мета та завдання курсу «Практична лексикографія і лексикологія»

«Практична лексикографія і лексикологія» є нормативною дисципліною, яку здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти вивчають у першому семестрі.

Основною метою курсу – сформувати у студентів систематизовані наукові знання про тенденції розвитку й сучасні напрями досліджень української лексикографії і лексикології та виробити в них практичні навички укладання статей до словників різних типів і використання лексичних ресурсів української мови у фаховій комунікації.

Основними завданнями дисципліни є сформувати в студентів наукові погляди на лексикографію, виробити в них навички самостійних спостережень над різними типами структур у лексикографічних виданнях та лексикографічної параметризації українського лексичного фонду; навчити студентів оцінювати рівень культури усного та писемного мовлення та сформувати в них уміння правильно використовувати лексичні засоби української мови в професійній діяльності, ознайомити студентів із сучасними проблемами сучасної стилістичної семантики, лінгвістичної риторики, теорії взаємодії мов.

У результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- предмет, завдання й місце теоретичної і практичної лексикографії серед інших мовознавчих дисциплін;
- наукові праці з проблем історії, теорії, методики та практики лексикографії;
- головні ідеї провідних українських і зарубіжних лексикографів;
- аспекти й методи дослідження в лексикографії;
- базові принципи та підходи до лексикографічної типології;
- основні теоретичні і практичні моделі укладання словників;
- базові терміни практичного словникарства;
- етапи становлення української лексикографії;
- традиційні і новаторські технології в українській лексикографії.
- принципи побудови статей у словниках різних типів;
- завдання корпусної лінгвістики та лексикографії;
- вияви міжмовної інтерференції;
- теоретичні питання міжмовних контактів;
- поняття «мовна норма в сучасному українському мовознавстві»
- критерії культури мови;
- принципи лінгвістичної риторики;
- мовленнєві жанри й дискурси.

Уміти:

- орієнтуватися в сучасних лексикографічних джерелах і використовувати їх у практичній діяльності;
- класифікувати словники за типом семантичної інформації та за прагматичною потребою споживача інформації;
- аналізувати концепцію та наукову ідеологію словників;
- аналізувати мікро- та макроструктуру словників різних типів;
- виокремлювати складові частини мікроструктури;
- формувати лексикографічні реєстри;
- укладати словникові статті різних типів;
- редагувати словникові статті;
- керувати гіпертекстовою, ілюстративною і семантичною інформацією;
- визначати семантичну структуру слова;
- визначати вияви мовної інтерференції;
- володіти нормами мовнокомунікативної культури.

Методика організації роботи під час вивчення цього курсу складається з роботи викладача й роботи студента.

Форми роботи викладача:

- організація і проведення лекційних і практичних занять;
- контроль за опрацюванням теоретичних питань і виконанням практичних завдань;
- організація і проведення модульного контролю;
- консультування студентів;
- організація і проведення іспиту.

Форми роботи студента:

- опрацювання теоретичного матеріалу;
- виконання практичних завдань;
- підготовка до іспиту.

3. Програма з курсу «Практична лексикографія і лексикологія»

Змістовий модуль 1. Діахронна та синхронна лексикографія

Тема 1. Лінгвістичні словники. Діахронна та синхронна лексикографія. Семантична лексикографія.

Тема 2. Історична лексикографія. Теоретичні засади та принципи моделювання словникових статей до історичного словника. Перекладна лексикографія. Питання еквівалентності в перекладному словнику. Парадигма перекладної лексикографії.

Змістовий модуль 2. Фразеографія. Енциклопедична та галузева лексикографія

Тема 1. Українська фразеографія. Актуальні питання фразеографії. Способи лексикографування фразеологічних одиниць. Енциклопедичний словник як різновид лексикографічної продукції. Засади енциклопедичної стилістики й синтаксису.

Змістовий модуль 3. Діалектна та онімна лексикографія

Тема 1. Діалектна лексикографія. Лексикографічна параметризація діалектного матеріалу. Розвиток онімної лексикографії. Лексикографічна параметризація онімної лексики.

Змістовий модуль 4. Лексикографія як об'єкт лексикологічних досліджень

Тема 1. Словники і корпуси текстів як джерело досліджень з лексикології.

Тема 2. Міжмовні контакти. Теорія міжмовних контактів.

Змістовий модуль 5. Культура фахового мовлення

Тема 1. Культура української мови. Критерії культури мови.

Тема 2. Лінгвістична риторика. Засади професійного ораторського мистецтва. Мовна комунікація. Професійне мовлення.

4. Структура курсу «Практична лексикографія і лексикологія»

Назва змістових тем	Кількість годин
---------------------	-----------------

	Усього	Денна форма			
		л	п	інд	с р с
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль I. Діахронна та синхронна лексикографія					
Тема 1. Лінгвістичні словники. Діахронна та синхронна лексикографія. Семантична лексикографія	18	2	4		12
Тема 2. Історична лексикографія. Теоретичні засади та принципи моделювання словникових статей до історичного словника. Перекладна лексикографія. Питання еквівалентності в перекладному словнику. Парадигма перекладної лексикографії.	18	2	4		12
Разом – змістовий модуль I	36	4	8		24
Змістовий модуль II. Фразеографія. Галузева лексикографія.					
Тема 1. Українська фразеографія. Актуальні питання фразеографії. Способи лексикографування фразеологічних одиниць.	18	2	4		12
Разом – змістовий модуль II	18	2	4		12
Змістовий модуль III. Діалектна та онімна лексикографія					
Тема 1. Діалектна лексикографія. Лексикографічна параметризація діалектного матеріалу. Розвиток онімної лексикографії. Лексикографічна параметризація онімної лексики.	18	2	4		12
Разом – змістовий модуль III	18	2	4		12
Змістовий модуль IV. Лексикографія як об'єкт лексикологічних досліджень					
Тема 1. Словники і корпуси текстів як джерело досліджень лексикології.	18	2	4		12
Тема 2. Міжмовні контакти. Теорія міжмовних контактів.	18	2	4		12
Разом – змістовий модуль IV	36	4	8		24
Змістовий модуль V. Культура фахового мовлення					
Тема 1. Культура української мови. Критерії культури мови.	18	2	4		12
Тема 2. Лінгвістична риторика. Засади професійного ораторського мистецтва. Мовна комунікація. Професійне мовлення.	24	2	4		18

Разом – змістовий модуль V	42	4	8		30
Усього	150	16	32		102

5. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Огляд основних напрацювань теоретичної лексикографії	4
2.	Сучасні лексикографічні школи й осередки	4
3.	Концепція «Історичного словника українського язика» Є. Тимченка	4
4.	Критика історичної лексикографії	4
5.	Тенденції розвитку сучасної перекладної лексикографії	4
6.	Критика перекладної лексикографії	4
7.	Перекладні фразеологічні словники	4
8.	Структурні моделі словникових статей в енциклопедичному словнику	4
9.	Історія української лінгвотермінографії	4
10.	Лексикографічна параметризація онімної лексики.	4
11.	Типологія сучасних ономастичних словників	4
12.	Словопоказчики та конкорданси	4
13.	Динамічні процеси в політичному лексиконі української мови	4
14.	Розвиток корпусної лексикографії	4
15.	Тенденції розвитку сучасної української лексикології	4
16.	Українсько-угорські мовні контакти	4
17.	Українсько-румунські мовні контакти	4
18.	Класифікація мовної інтерференції	4
19.	Поняття мовної особистості	4
20.	Стилістичні засоби української мови	4
21.	Експресивні стилістичні засоби	5
22.	Стилістичне використання неологізмів	5
23.	Професійна мовнокомунікативна компетенція	5
24.	Культура наукового мовлення. Мовні особливості наукового дискурсу	5
	Разом	102

6. Методи навчання

Презентаційний метод – для ознайомлення студентів з лексикографічними джерелами; порівняльний метод – для зіставлення лексики української мови на різних етапах її розвитку, структурний метод – для розгляду концепції словників, описового методу для характеристики української лексики з погляду нормативності, елементи етимологічного методу – для з’ясування етимології мовних одиниць.

7. Методи контролю

1. Опитування.
2. Презентації.

3. Тестовий поточний контроль.
4. Іспит.

8. Розподіл балів, які отримують студенти (іспит)

Поточне тестування та самостійна робота (9 сем.)					Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5	50	100
10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.		

10. Методичне забезпечення

Дубічинський В. В. Лексикографія: навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заоч. навчання зі спец. «Перекладач» і «Прикладна лінгвістика». Харків, 2012.

Сус І. Р. Практична лексикографія і лексикологія: метод. рекомендації для здобувачів другого (магістер.) рівня вищ. освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.01 Українська мова та література. Львів: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2023. 20 с. (електронний рукопис).

Рекомендована література

Основні джерела

1. Барань Є. Угорсько-українські зв'язки: мовна інтерференція і мовознавчі контакти: монографія. Берегово-Ужгород, 2021. 312 с.
2. Боярова Л. Термінологія як об'єкт сучасної загальномовної лексикографії. *Культура слова*. 2018. № 89. С. 167–176.
3. Васильчук В. Лексикографія як наука (основи лексикографування). *Проблеми семантики слова, речення та тексту*: зб. наук. пр. Київ: КНЛУ, 2006. Вип. 16. С. 20–28.
4. Гордієнко Н. Сучасна лексикографія як об'єкт лінгвістики. *Українська мова*. 2011. № 3. С. 67–73.
5. Демська О. *Вступ до лексикографії*: навч. посіб. Київ, 2010. 266 с.
6. Демська-Кульчицька О.М. Лексикографія: між ремеслом і наукою. *Наукові записки НАУКМА*. Київ, 2008. Т. 85: Філологічні науки. С. 3–9.
7. Дубічинський В. В. Українська лексикографія: історія, сучасність та комп'ютерні технології: навч. посіб. Харків, 2004. 164 с.
8. Зубець Н. Українська лексикографія другої половини ХХ – початку ХХІ століття: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Запоріжжя, 2008. 124 с.
9. Кровицька О. Українська лексикографія: теорія і практика. Львів, 2005. 174 с.
10. Кульчицька Т. Українська лексикографія ХІІІ–ХХ ст.: бібліографічний покажчик. Львів, 1999. 359 с.
11. Лендау С. Словники: мистецтво та ремесло лексикографії. Київ, 2012. 480 с.
12. Москаленко А. *Нарис історії української лексикографії*. Київ, 1961. 162 с.
13. Паламарчук Л. Питання теорії і практики сучасної лексикографії. *Мовознавство*. 1977. № 4. С. 3–12.
14. Паламарчук Л. *Українська радянська лексикографія: (питання історії, теорії та практики)*. Київ, 1978. 203 с.
15. Перебийніс В.І., Сорокін В.М. Традиційна і комп'ютерна лексикографія: навч. посіб. Київ, 2008. 218 с.
16. Полюга Л. Структура і функції словникових статей у лексиконах різних типів. *Українська історична і діалектна лексика*: зб. наук. пр. Львів, 2003. Вип. 3. С. 16–23.
17. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія / Голянич М. І., Стефурак Р. І., Бабій І. О.; за ред. М. І. Голянич. Івано-Франківськ, 2011. 272 с.
18. Сюта Г. Прецедентні висловлення в сучасній українській політичній риторичі. *Культура слова*. 2019. № 90. С. 12–131.
19. Черницький В. Комп'ютерна лексикографія: навч. посібник. Миколаїв: НУК, 2004. 84 с.

20. Широков В. Комп'ютерна лексикографія. Київ, 2011. 351 с.

Додаткові джерела

21. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики. Київ, 2004.

22. Березюк Т., Іщенко О., Пилипчук Р., Савченко О., Фещенко Н., Шушківський А. Здобутки української енциклопедистики: характеристика найважливіших видань. *Наука України у світовому інформаційному просторі*. Вип. 12. Київ, 2015. С. 9–114.

23. Бобкова Т. Українська корпусна лексикографія: основні етапи й тенденції розвитку. *Наукові записки нац. ун-ту «Острозька академія». Серія філологічна*. 2014. Вип. 49. С. 267–270.

24. Бондар О.І. Українське діалектне словникарство початку ХХІ ст. *Вісник Одеського нац. ун-ту*. 2012. Серія філологія. Т. 17. Вип. 4. С. 5–26.

25. Боярова Л.Г. Проблема розмежування полісемії та омонімії термінів у лексикографічній практиці. *Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна: Серія Філологія*. 2005. Вип. 45. С. 18–20.

26. Боярова Л.Г. Словникова кодифікація і термінологічна норма (90-і рр. ХХ ст. – поч. ХХІ ст.). *Українське мовознавство: міжвідом. наук. зб.* Київ, 2008. Вип. 38. С. 25–29.

27. Боярова Л.Г. Термінологічна лексика в загальномовному тлумачному словнику. *Лексикографічний бюлетень*. Київ, 2008. Вип. 17. С. 13–24.

28. Бузько С. Поняття стилістичної маркованості мовних одиниць (загальнотеоретичний аспект). *Науковий вісник Криворізь. держ. пед. ун-ту: зб. наук. пр. Філологічні студії*. 2018. Вип. 17. С. 110–124.

29. Бук С. Григорій Сковорода онлайн! *Українська мова*. 2010. № 3. С. 109–115.

30. Бук С. Частотний словник офіційно-ділового стилю: принципи укладання та статистичні характеристики лексики. *Лінгвістичні студії: зб. наук. пр.* / За ред. А.П. Загнітка. Донецьк, 2006. Вип. 14. С. 184–188.

31. Винник В. Б. Грінченко і процес становлення єдиної української літературної мови. *Мовознавство*. 2014. № 6. С. 13–23.

32. Войтів Г., Кровицька О. Науковий осередок українського словникарства у Львові: історія і досвід. *Теле- і радіожурналістика*. 2019. Вип. 18. С. 245–255.

33. Галас Б. Лексикографічна спадщина О. Павловського і формування нової української літературної мови. *Науковий вісник Ужгород. ун-ту*. Ужгород, 2003. С. 11–16.

34. Гордієнко Н. Сучасна лексикографія як об'єкт лінгвістики. *Українська мова*. 2011. № 3. С. 67–73.

35. Гориславець К. С. Словники іншомовних слів у контексті української лексикографії кінця ХІХ – початку ХХ століття. *Наукові записки нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія»*. 2006. Філологічні науки Т. 60. С. 14–21.

36. Гордієнко Н. Типологія додатків у сучасних лінгвістичних словниках. *Лексикографічний бюлетень*. 2012. № 21. С. 31–38.

37. Громко Т. Лексикографування онімів говірки за корпусом моноговіркових текстів. *Актуальні питання гуманітар. наук: міжвуз. зб. наук. пр. молодих учен.* Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка. 2020. Вип. 31. С. 315–322.

38. Давиденко В. Лексикографічні праці в сучасному освітньому просторі. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. Т. 31. № 4, Ч. 1. С. 39–43.

39. Дарчук Н. Параметризована база даних сучасної української мови на основі частотних словників. *Проблеми квантитативної лінгвістики*. Чернівці, 2005. С. 100–110.

40. Дарчук Н.П., Грязнухіна Т.О. Частотний словник сучасної української публіцистики. *Мовознавство*. 1996. № 5. С. 15–19.
41. Дідун Л. Козирева З. Українська академічна лексикографія: здобутки та перспективи розвитку. *Українська мова*. 2021. № 3. С. 54–65.
42. Дзензелівський Й. Українські рукописні регіональні лінгвістичні атласи як джерело для дослідження мовної інтерференції в галузі лексики на українськопольському пограниччі. *Badania dialektów i onomastyki na pograniczu polskowschodniosłowiańskim*. Białystok, 1995. С. 33–40.
43. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності : Стилістика та культура мови: навч. посіб. Київ, 1999.
44. Жлуктенко Ю. Мовні контакти. Проблеми інтерлінгвістики. Київ, 1966.
45. Загнітко А. Основи дискурсології: наук.-навч. видання. Донецьк, 2008.
46. Зайцева О. Ремарка як лексикографічна категорія. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвуз. зб. наук. пр. молодих учен.* Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка. Дрогобич, 2014. Вип. 9. С. 167–172.
47. Заліпська І. Порухення літературних норм у мові прямого ефіру. *Культура слова*. 2016. № 84. С. 151–160.
48. Зелінська О. Тищенко Т. Старослов'янізми в сучасних дискурсивних практиках. *Філологічний часопис*, Вип. 1 (21). Умань, 2023. С. 56–66.
49. Івашенко О.О., Сагаровський А.А. Методологія і методика укладання ідіодіалектного словника. *Вісник Харків. нац. ун-ту імені В.Н.Каразіна*. Серія: Філологія. 2009. № 843. Вип. 55. С. 114–119.
50. Казимирова І. Актуальні проблеми сучасної термінографії. *Термінологічний вісник: зб. наук. пр.* Київ, 2017. Вип. 4. С. 214–226.
51. Клименко Н. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі : [монографія] / Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпіловська, Л. П. Кислюк; НАН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні. Київ, 2008.
52. Козирева З. Українсько-російський словник – додаток до «Енеїди» І. Котляревського: біля витоків сучасної лексикографії. *Культура слова*. 2019. № 91. С. 32–45.
53. Кононенко І. Семантичні модифікації взаємних запозичень в українській і польській мовах. *Słowo u Słowian. Wpływ języków sąsiadujących na rozwój języka ukraińskiego. Studia leksykalne / pod red. A. Budziak, W. Hojsak*. Краків, 2016. S. 447–463.
54. Коць Т. Кодифікаційна діяльність А. Кримського і критерії українського нормотворення кін. ХІХ– поч. ХХ ст. *Культура слова*. 2021. № 95. С. 105–118.
55. Кровицька О. Українська історична лексикографія у міжслов'янському контексті. *Проблеми слов'янознавства*. Львів, 2003. Вип. 53. С. 136–144.
56. Кульчицька Т. Українська лексикографія ХІІІ–ХХ ст.: бібліографічний покажчик / наук. ред. Д. Г. Гринчишин. Львів, 1999.
57. Литвин Л. Правильність як основна комунікативна властивість мовлення. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 17: Теорія і практика навчання та виховання. 2019. С. 106–111.
58. Литовченко І. Лексико-семантична диференціація військової лексики української мови. *Філологічні студії: Науковий вісник Криворізь. держ. пед. ун-ту*. 2022. Вип. 14. С. 90–96.
59. Літвінова Н. Причини, види та засоби семантичних змін у слові. *Львівський філологічний часопис: наук. журнал Львів. держ. ун-ту безпеки життєдіяльності*. № 5, 2019. С. 76–80.
60. Лукінова Т. Створення «Етимологічного словника української мови» – важливий

- етап порівняльно-історичного вивчення слов'янської лексики. *Мовознавство*. 2008. № 2–3. С. 24–39.
- 61.Макарець Ю. Варіантність в офіційному жіночому іменослові України: між нормою і аномалією. *Культура слова*. 2020. № 93. С. 183–195.
- 62.Максимчук В.В. Особливості лексикографічного представлення авторських лексичних новотворів у сучасних неологічних словниках. *Наукові записки нац.ун-ту «Острозька академія»*. Острог, 2010. Серія філологічна. Вип. 17. С. 256–264.
- 63.Мацько Л. Пропедевтика лінгвістичної риторики. *Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова*. Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови: зб. наук. пр. Київ, 2008. Вип. 4. С.374–379.
- 64.Мацько Л., Мацько О. Риторика: навч. посіб. / 2-ге вид. Київ, 2006.
- 65.Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови: підручник. Київ, 2003.
- 66.Мейзерська І. Лексикографічна параметризація: структурний та функціональний аспекти (на прикладі великого тлумачного словника сучасної української мови). *Вісник СумДУ*. 2007. № 1. Т. 1: Серія Філологія. С. 151–155.
- 67.Міщук У. Словник мови Шевченка: бачення творчого світу письменника. *Лексикографічний бюлетень*. 2006. Вип. 14. С. 78–88.
- 68.Мовчун Л. До питання про вироблення засад української римографії. *Українське мовознавство*. 2008. Вип. 38. С. 139–142.
- 69.Намачинська Г. Явища мовної взаємодії: дослідницькі підходи, специфіка трактування, причини. *Studia Ukrainika Posnaniensia*. 2018. Vol. VI. P. 101–106.
- 70.Неровня Н. Принципи створення нового загальномовного тлумачного словника. *Лексикографічний бюлетень*. 2005. С. 36–46.
- 71.Озерова Н., Широков В. Перший том Словника української мови у 20-ти томах. *Мовознавство*. 2011. С. 3–13.
- 72.Онуфрієнко Г., Черневич А. Термін комунікація в поняттєвому вимірі й лінгвістичному контексті. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2010. № 675. С. 154–160.
- 73.Паночко М. Розвиток української лексикографії в 70-х роках ХХ ст. *Академічні студії*. Серія «Гуманітарні науки». Луцьк, 2021. Вип. 4. С. 22–27.
- 74.Панченко Т. Розширення семантики слова війна в публіцистичних текстах поч. ХХІ ст. *Культура слова*. 2017. № 87. С. 218–228.
- 75.Петрова Т. Рецензія на термінологічні словники як жанр критичного субдискурсу. *Наукові праці Кам'янець-Подільського нац. ун-ту ім. І. Огієнка*. Філологічні науки. 2019. Вип. 50. С. 133–139.
- 76.Полиця Т. Класифікація фразеографічних праць тлумачного типу. *Науковий вісник Міжнар. гуманітар. ун-ту*. Серія Філологія. 2018. № 37. Т. 1. С. 63–66.
- 77.Рабулець О.Г., Сухарина Н.М., Широков В.А., Якименко К.М. Дієслово в лексикографічній системі: монографія. Київ, 2004.
- 78.Ренчка І. Зміни в семантиці лексичних одиниць економічної сфери в сучасній українській тлумачній лексикографії *Мова: класичне – модерне – постмодерне*. 2018. Вип. 4. С. 111–128
- 79.Романова О. Спеціальна лексика української мови як об'єкт лінгвістичного дослідження: термін і номен. *Термінологічний вісник* : зб. наук. пр. Київ, 2011. Вип 1. С. 55–62.
- 80.Русанівський В.М., Клименко Н.Ф. Від універсальної бази лінгвістичних знань до комп'ютерного укладання словників. *Мовознавство*. 1995. № 4–5. С. 3–10.
- 81.Русанівський В.М., Широков В.А. Інформаційно- лінгвістичні основи сучасної тлумачної лексикографії. *Мовознавство*. 2002. № 6. С. 7–48.

- 82.Сабадош І. Зведений тематичний словник як вид лексикографічної праці. *Волинь – Житомирщина: історико-філол. зб. з регіон. пробл.* Вип. 10. 2003. С. 195–205.
- 83.Сабадош І. Українська діалектна лексикографія післявоєнного періоду. *Język ukraiński: współczesność – historia.* / Red. F. Czyżewski, P. Hrycenko. Lublin, 2003. S. 93–106.
- 84.Самойлова І. Інформаційна структура українських еквівалентів у перекладному словнику. *Українська мова.* 2016. № 2. С. 24–43.
- 85.Симоненко Л. Термін як предмет лексикографії. *Мовознавство.* 2017. № 1. С. 35–48.
- 86.Симоненко Л. Тлумачно-перекладна лексикографія. *Українська лексикографія в загальнослов'янському контексті.* Київ, 2011. С. 308–314.
- 87.Синчак О. Риторичність: повернення риторики в нурт філології. *Наукові записки УКУ.* 2020. С. 13–36.
- 88.Сколоздра-Шепітько О. Літературно-художня антропонімія Франкової прози як об'єкт ідіолектної лексикографії. *Вісник Львів. ун-ту. Серія філологічна.* 2019. Випуск 71. С. 280–291.
- 89.Сніжко Н. Зведений словник української мови: джерела і засади укладання. *Культура слова.* 2015. № 83. С. 90–99.
- 90.Сніжко Н. Нова джерельна база української лексикографії в системі інтегральних лінгвістичних досліджень. *Людина, Комп'ютер. Комунікація: зб наук. пр. / за ред. О. Левченко.* Львів, 2017. С. 47–52.
- 91.Сологуб Н. Словники мови письменників. *Лінгвістика: об'єкт-стиль, мета-оцінка: зб. наук. пр., присвячених 70-річчю від дня народження проф. С.Я.Єрмоленко.* / відп. ред. ак. НАН України В.Г.Скляренко. Київ, 2007. С. 133–138.
- 92.Старко В. Пареміографія в корпусну добу: з досвіду укладання «Електронного англійсько-українського словника прислів'їв». *Українська і слов'янська тлумачна і перекладна лексикографія.* Леонідові Сидоровичу Паламарчукові. Київ, 2013. С. 293–298.
- 93.Старко В. Ф. Проблема авторитетності двомовних словників. *Українська лексикографія в загальномовному контексті: теорія, практика, типологія.* Ларисі Григорівні Скрипник. Київ, 2011. С. 315–322.
- 94.Степаненко М. Найновітніші динамічні процеси в українському політичному лексиконі: 2020 рік : монографія. Полтава, 2021.
- 95.Стишов О. Стилiстично маркованi лексичнi неологiзми в дискурсі ЗМІ початку ХХІ століття. *Лінгвістичні дослідження: зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди.* 2018. Вип. 47. С. 91–98.
- 96.Стратулат Н. Семантична неологізація як спосіб збагачення словникового складу української мови *Мовознавство,* 2007, № 3. С. 69–77.
- 97.Струганець Л. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ століття : [монографія] Тернопіль, 2002.
- 98.Сюта Г. Прецедентні висловлення в сучасній українській політичній риторичі. *Культура слова.* 2019. № 90. С. 12–131.
- 99.Тименко Л. Лексикографічні праці в Інтернеті (описово-аналітичний огляд). *Лексикографічний бюлетень.* 2007. Вип. 15. С. 58–62.
- 100.Тодор О. Пароніми та омоніми в політологічній терміносистемі. *Культура слова.* 2017. № 87. С. 193–200.
- 101.Томіленко Л. Актуалізація та пасивізація української лексики на сучасному етапі (на матеріалі I тому Словника української мови у 20 томах). *Українська лексикографія в загальнослов'янському контексті: теорія і практика.* Київ, 2011.

- С.553–558.
- 102.Томіленко Л. Лексикографічна система «Російсько-український словник А. Кримський, С. Єфремов» як джерело дослідження української лексики. *Philologica LXXVII: Zbornik Filozofickej fakulty Univerzity Komenského*, 2018. 87–94.
- 103.Томіленко Л. Радянізми в українській перекладній лексикографії постреволюційних років: від неологізмів до історизмів. IX Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik. Dialog der Sprachen Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht. 2019. С. 175–182.
- 104.Томіленко Л. Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії: монографія. Івано-Франківськ, 2015.
- 105.Туровська Л. Макро- та мікроструктура термінологічного словника тлумачного типу. *Українська мова*. 2018. № 3. С. 40–53.
- 106.Туровська Л. Сучасний етап розвитку української термінографії. *Система і структура східнослов'янських мов*: міжкафедральний зб. наук. пр. Київ, 2006. С. 168–173.
- 107.Українські енциклопедії: типологія, стиль, функції: монографія / Відп. ред. Я. Яцків; Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. Київ, 2018. 150 с.
- 108.Хобзей Н. Сучасне українське діалектне словництво. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*: зб. наук. пр. / відп. ред. М. Крикун. Львів, 2006. Вип. 15: Confraternitas. Ювілейний збірник на пошану Ярослава Ісаєвича. С. 819–826.
- 109.Цимбалюк-Скопненко Т. Фраземна норма та джерела української фразеології українською мовою: кодифікаційний та узуальний аспекти. *Культура слова*. 2018. № 89. С. 189–196.
- 110.Цимбалюк-Скопненко Т. Українська авторська лексикографія: здобутки та перспективи. *Українська мова*. 2010. № 9. С. 3–14.
- 111.Широков В.А. Елементи лексикографії: монографія. Київ, 2005. 304 с.
- 112.Широков В.А. Феноменологія лексикографічних систем: монографія. Київ, 2004. 327 с.
- 113.Черниш Н. Електронні енциклопедії в Україні. Поліграфія і видавнича справа. 2016. № 1. С. 168–183.
- 114.Черниш О. Особливості створення електронного багатомовного академічного галузевого словника. *Науковий вісник Міжнар. гуманіт. ун-ту*. Серія Філологія. 2019. № 40. Т. 2. С. 141–144.
- 115.Черниш Н. Формування концепції української енциклопедії (з редакторського досвіду М. П. Бажана) *Поліграфія і видавнича справа*. 2011. № 4. С. 20–32.